

یادداشت ها

۱- اگزیزتانسیالیسم- فلسفه ای است انسانی و بدبین. از نظر اگزیزتانسیالیست ها هستی انسان نه از طریق منطقی قابل درک است، و نه از طریق قانون علیت مادی. از دیدگاه اگزیزتانسیالیسم، اتفاق و تصادف حاکم بر طبیعت و جامعه است. اگزیزتانسیالیست ها برای دستیابی به آزادی انسان بر اعمال اختیاری فرد تکیه می کنند. این مکتب در قرن بیستم بوسیله ژان پل سارتر، فیلسوف فرانسوی مشهور گردید.

۲- زیگموند فروید (۱۸۵۶-۱۹۳۹)- روانشناس اطریشی. بنیانگذار مکتب روانکاوی.

۳- جان کینز- اقتصاددان معروف انگلیسی. مطابق عقاید کینز، برای درمان بحرانهای اقتصادی، حکومت باید مخارجی اضافه بر درآمدش داشته باشد. مطابق این نظریه، حکومت می تواند این اضافه مخارج را از طریق دریافت وامهای کلان از بانک ها تأمین نماید و در دوره ی رونق اقتصادی به انضمام سود باز پرداخت کند. اما خود کینز، در مشهورترین اثرش (نظریه ی عمومی شغل، سود و پول، صفحه ی ۱۳۰) در بحبوحه ی رکود اقتصادی سال ۱۹۳۵ نوشت: "مخارج جنگی تنها شکلی بوده است که سیاستمداران دریافت وام های بسیار عمده را برای آن قابل توجیه دانسته اند."

از آنجایی که بحرانهای تناوبی اقتصاد سرمایه داری ناشی از تضادهای درونی سیستم است، اقدامات تنظیمی کینز، هر چقدر هم که حساب شده باشد، قادر به جلوگیری از بروز بحران نیست. جوهر سیاست های اقتصادی کینز، در واقع چیزی جز تورم نیست.

۴- هانری سن سمون (۱۸۲۵-۱۷۶۰) و شارل فوریه (۱۸۳۷-۱۷۷۲) - از بنیان گذاران جنبش سوسیالیستی تخیلی (ناکجاآبادی) فرانسه در قرن نوزدهم بودند. در بیانیه ی کمونیست مارکس و انگلس ارزیابی خود را از این روند فکری چنین ارائه می دهند:

عمل تاریخی قرار است تسلیم عمل ابتکار شخصی آنان بشود؛ شرایط تاریخی آزادی پرولتاریا بعنوان یک طبقه تسلیم سازمانی اجتماعی بشود که این مبتکران، بویژه، ساخته اند و پرداخته. اینان گمان می کنند که تاریخ آینده، منتهی به تبلیغ و اجرای عملی نقشه های اجتماعی آنان می شود.

"اینان در سازمان دادن به نقشه هایشان، عمدتاً وقوف دارند به منافع طبقه ی کارگر به عنوان طبقه ای که بیشتر از همه رنج می برد. برای اینان پرولتاریا تنها ازین دیدگاه وجود دارد که این طبقه رنجبرترین طبقات است." (بیانیه ی کمونیست، انتشارات فانوس).

۵- ژان پل سارتر- به یادداشت شماره ۱ مراجعه کنید.

۶- لودریگ فیورباخ (۱۸۷۲-۱۸۰۴) - فیلسوف ماتریالیست آلمانی در دوران پیش از مارکس، که نظریات ایده آلیستی هگل را از نقطه نظر ماتریالیستی مورد انتقاد قرار داد. بقول انگلس: فیورباخ "از بسیاری جوانب، حلقه ی واسطه ایست بین فلسفه ی هگل و عقاید ما." (لودویک فیورباخ و پایان فلسفه ی کلاسیک آلمان).

۷- تصعید، sublimation - این واژه بوسیله ی فروید مصطلح گردید. تصعید پروسه ای است که طی آن انگیزه های جنسی در مسیر فعالیت های اجتماع پسند یا فعالیت‌هایی که ارزش اجتماعی دارند منحرف شده و بکار می افتد.

۸- تجاوزگری مقعدی، anal aggressiveness - مطابق نظریه ی فروید، رشد جنسی انسان در سنین مختلف، مراحل مختلفی را طی می کند

و هر مرحله بوسیله ی انگیزه های مشخص آن شناخته می شود. انگیزه های مقعدی یا سادیستی، در دومین مرحله ی رشد جنسی در طفولیت نمایان می گردند، و به عقیده ی فروید پیدایش این انگیزه ها "بی شک با نمایان شدن دندان ها، تقویت یافتن سیستم ماهیچه ها و کنترل اعمال ماهیچه ی باسطه، در ارتباطند."

۹- اودیپ در افسانه های یونانی، پسر پادشاه شهر تب است که پدرش را کشت و با مادرش، بی آنکه او را بشناسد، ازدواج کرد. زمانی که حقیقت را دریافت، خود را کور و مادر خود را به دار آویخت.

عده ی اودیپ، **oedipus Complex**، بگفته ی فروید عبارتست از احساسات جنسی که فرزند پسر در سنین ۳ تا ۶ سالگی، نسبت به مادر در خود پرورش می دهد و اغلب به علت ترس از انتقام جوئی پدر ناکام باقی می ماند.

۱۰- **آیرمن، super ego** - قسمتی از روان نیمه آگاه است که به عنوان نماینده و جانشین اولیاء (مربیان) که اعمال شخص را در طفولیت نظارت می کنند، وظایف آنان را بدون کم و کاست و بطور دائمی انجام می دهد.

۱۱- **پرسی بیسش شلی (۱۸۲۲-۱۷۹۲)** - شاعر آزادیخواه و ایده آلیست انگلیسی، و از پشتیبانان انقلاب کبیر فرانسه بود.

۱۲- **سایبرنتیک، Cybernetics** - علم مقایسه سیستم های کنترل اتوماتیک مغز و سلسله اعصاب با سیستم های ارتباطی مکانیکی- برقی (کامپیوتر).

۱۳- **تجسم، reification** - قبول جنبه ی مادی برای اشیاء غیر مادی. مفهومی است در رابطه نزدیک با بت سازی. اکثراً در رابطه با

گرایشی ذهنی استفاده می شود که برای دولت و نهادهای سرمایه داری، هستی ای سوای انسانهایی که بر آنها تسلط دارند، قائل است.

۱۴- س. رایت میلز (۱۹۶۲-۱۹۱۶)- جامعه شناس آمریکائی. از پشتیبانان انقلاب کوبا. در مقابل مفهوم مارکسیستی ارجحیت روابط اجتماعی تولید و طبقات اجتماعی در تاریخ، او نظریه ی ریشه های گوناگون و مستقل تحرک اجتماعی را ارائه کرد. نوشته های میلز در محافل نظریه پردازان "چپ نو" بسیار نفوذ دارد.